

Dossiernummer 16-2008

ORDEEL

Verzoekers

Mevrouw B en de heer van Zwolle.

Datum verzoek

Het ondertekende verzoek tot onderzoek is op 11 maart 2008 ontvangen bij het secretariaat van de Overijsselse Ombudsman.

Betreft

Het verzoek betreft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle, eenheid Publiekszaken, Centrale Invordering, hierna ook te noemen: de gemeente.

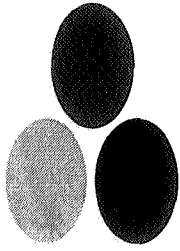
Procedure

Op 11 oktober 2007 dienden verzoekers een klacht in bij de gemeente over de afwijzing van een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke jaarheffingen en waterschapslasten 2007. De gemeente nam de klacht niet in behandeling, omdat de klacht zich richt tegen een beslissing van het gemeentebestuur. De gemeente wees verzoekers in zijn brief van 2 november 2007 op de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Overijsselse Ombudsman (hierna: OO). Bij brief van 9 maart 2008 dienden verzoekers een klacht in bij de OO. Ter beoordeling van de ontvankelijkheid werd de klacht voorgelegd aan de Ombudscommissie. Namens de Ombudscommissie werd op 26 maart 2008 aanvullende informatie gevraagd aan verzoekers. Die informatie kwam op 28 maart 2008 binnen bij het secretariaat van de OO. Op 14 april 2008 stelde de Ombudscommissie in het kader van het onderzoek van de klacht vragen aan de gemeente. De gemeente reageerde op 22 april 2008. Naar aanleiding van de reactie van de gemeente stelde de Ombudscommissie nog vragen aan verzoekers. Op 18 mei 2008 reageerden verzoekers daarop.

De Ombudscommissie besloot op grond van de stukken en de reactie van de gemeente dat het houden van een hoorzitting niets toevoegt wat van belang kan zijn voor de beoordeling van de klacht. Wel worden partijen in de gelegenheid gesteld om te reageren op het verslag van bevindingen.

Aard van de klacht

De kern van de klacht komt erop neer dat verzoekers vinden dat de gemeente bij de beoordeling van het verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen het netto besteedbaar inkomen van verzoekers te hoog heeft berekend. Verzoekers vinden het niet terecht dat de gemeente bij

studiefinanciering uitgaat van een forfaitair bedrag.

Onderzoek

Het onderzoek betreft de ontvankelijkheid van het verzoek en de volgende norm (vereiste van behoorlijkheid):

- motivering

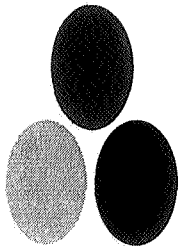
Ontvankelijkheid

De te onderzoeken gedraging (klacht) betreft de afwijzing in beroep op een verzoek om kwijtschelding. Het is juist dat de gemeente, gelet op de procedures inzake kwijtschelding, de klacht niet in behandeling heeft genomen. Bij een kwijtscheldingsbesluit is er echter geen sprake van administratief beroep in de zin van de Awb, omdat de weg naar de rechter door de Invorderingswet bij onder andere kwijtschelding wordt uitgesloten. Tegen de uitspraak van het college van burgemeester en wethouders op het beroep staat dus verder geen beroepsmogelijkheid open bij de bestuursrechter. Daarom is er voor belanghebbenden de mogelijkheid om zich te wenden tot een externe klachtvoorziening in de zin van hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), waarbij een gemeente zich heeft aangesloten, in het onderhavige geval de Overijsselse Ombudsman.

Feiten

Voorzover voor de beoordeling van de klacht van belang is uit de overgelegde stukken het volgende komen vast te staan.

1. Verzoekers dienden in 2007 bij de gemeente een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke jaarheffingen en waterschapslasten 2007 in. Het verzoek werd – ook in beroep – door de gemeente afgewezen.
2. De brief van de gemeente van 4 september 2007, waarbij het verzoek werd afgewezen, luidt - voor zover van belang – als volgt: '(.....) Onlangs is uw kwijtscheldingsaanvraag van gemeentelijke jaarheffingen en waterschapslasten afgewezen. Tegen deze afwijzing heeft u een beroepschrift ingediend. In deze brief ontvangt u de beslissing op uw beroepschrift. Uw kwijtscheldingsaanvraag is tijdens de collegevergadering van 4 september jl. door het college van burgemeester en wethouders (opnieuw) getoetst aan de voorschriften die zijn opgenomen in de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad Invorderingswet 1990. Ook na deze hertoetsing blijkt dat uw inkomen te hoog is om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. Het college van burgemeester en wethouders heeft dan ook besloten uw beroepschrift ongegrond te verklaren. De norm die geldt voor gehuwden/samenwonenden is € 1237,- per maand, inclusief vakantiegeld. Uw inkomen was op het moment dat u kwijtschelding aanvroeg hoger dan dit normbedrag, waardoor u niet in aanmerking komt voor kwijtschelding. (...)'
3. Naar aanleiding van die brief vroegen verzoekers telefonisch om uitleg aan de gemeente,

omdat zij van mening waren vanwege hun studiefinanciering niet te voldoen aan de in de brief genoemde norm. In reactie daarop deelde de gemeente telefonisch mee dat bij studiefinanciering, ongeacht de hoogte van de lening, wordt uitgegaan van een forfaitair bedrag van € 572 per persoon.

3. Naar aanleiding van de klachtbrief van 11 oktober 2007 reageerde de gemeente op 2 november 2007 met de vermelding dat zij de klacht niet in behandeling nam, omdat de gemeentelijke klachtenregeling niet geldt voor het niet eens zijn met gemeentelijk beleid. De klachtbrief werd vervolgens op 6 november 2007 inhoudelijk beantwoord door het sectiehoofd Centrale Invordering: '(....) Ter beantwoording (....) wil ik u graag verwijzen naar de uitspraak op uw beroepschrift kwijtschelding dd 4 september 2007. In deze uitspraak wordt duidelijk aangegeven dat na hertoetsing is gebleken dat uw inkomen te hoog is om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. Betreffende toetsing is gerelateerd aan de voorschriften die zijn opgenomen in de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad Invorderingswet 1990.

Standpunten van verzoekers

Volgens verzoekers is het forfaitaire bedrag dat de gemeente neemt als inkomen voor de studiefinanciering niet op hun van toepassing.

Desgevraagd gaven verzoekers aan dat zij beide een basisbeurs van de IBG hebben van € 233,54. Verder ontvangt één van de verzoekers nog een bedrag van € 227,76 als aanvullende beurs van de ouders. Daarnaast bestaat het inkomen uit een rentedragende lening van de IBG van in totaal € 787,14. Ook ontvangen verzoekers gezamenlijk nog € 300 per maand vanwege een bijbaantje.

Verzoekers zijn van mening dat de lening van de IBG en de aanvullende studiefinanciering van de ouders niet mag worden meegeteld als inkomen.

Standpunten van de gemeente

De Ombudscommissie heeft de gemeente gevraagd schriftelijk te reageren op de standpunten van verzoekers en de volgende vragen te beantwoorden:

1. Verzoekers stellen dat de gemeente voor de berekening van het inkomen de studiefinanciering meetelt voor een vast bedrag van € 572 per persoon. Waarop is dit bedrag gebaseerd?
2. Een specificatie van de berekening van het inkomen van verzoekers op grond waarvan geen kwijtschelding kan worden verleend.

Voor de reactie van de gemeente met beantwoording van bovenstaande vragen wordt hier verwezen naar de bijlage bij het rapport van bevindingen. Die reactie van de gemeente van 22 april 2008 wordt hier als ingelast beschouwd.

Reactie op het verslag van bevindingen

Zowel verzoekers als de gemeente werden in de gelegenheid gesteld om op het verslag van bevindingen te reageren, van welke gelegenheid geen van beide gebruik maakte.

Overwegingen van de Ombudscommissie

De richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding van belastingen zijn voor gemeenten dezelfde als voor de Rijksbelastingen en worden door het Rijk vastgesteld. De gemeenten mogen dus geen eigen voorwaarden of normen hanteren. Deze richtlijnen zijn zeer strak en in de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad Invorderingswet 1990 vastgelegd. Het is daarom niet mogelijk om bij de beoordeling bijzondere persoonlijke omstandigheden te betrekken die niet zijn opgenomen in de bestaande regelgeving.

Ook de Ombudscommissie is gehouden aan deze regelgeving en kan slechts beoordelen of de gemeente binnen deze richtlijnen een zorgvuldige afweging heeft gemaakt.

Berekening netto besteedbare inkomen

Uit de overgelegde stukken blijkt dat de gemeente in het geval van verzoekers bij de berekening van het netto besteedbare inkomen overeenkomstig het bepaalde in artikel 26, paragraaf 2, van genoemde Leidraad rekening heeft gehouden met inkomsten op grond van de Wet studiefinanciering (WSF). Volgens genoemde regelgeving worden de inkomsten gesteld op een forfaitair bedrag. Op grond van de door de gemeente bij haar reactie overgelegde berekening concludeert de Ombudscommissie dat de gemeente in het licht van genoemde regelgeving het verzoek om kwijtschelding zorgvuldig heeft gewogen, ook al is het feit dat de studiefinanciering voor een vast bedrag per maand van € 572 per persoon wordt meegeteld voor het gevoel van verzoekers niet rechtvaardig.

Motivering

Deze behoorlijkheidsnorm houdt in dat overheidshandelen feitelijk en logisch moet worden gedragen door een voor belanghebbenden kenbare motivering. Van een bestuursorgaan mag worden geëist dat het zijn besluiten en handelingen steeds goed motiveert, omdat het niet vrij is om naar eigen goeddunken of willekeur te handelen. Drie bouwstenen voor een goede motivering zijn: de relevante wettelijke voorschriften, de relevante feiten en belangen en een deugdelijke redenering. De motivering moet toegesneden zijn op het individuele concrete geval: een standaard motivering is in het algemeen dus niet voldoende. In het geval van verzoekers concludeert de Ombudscommissie dat het besluit om het verzoek om kwijtschelding af te wijzen eerst in de reactie op de klacht, waarbij antwoord is gegeven op de door de Ombudscommissie gestelde vragen, deugdelijk is gemotiveerd.

Klachtbehandeling en verwijzing naar Overijsselse Ombudsman

Ten slotte merkt de Ombudscommissie – ten overvloede – op dat zij in haar oordeel 41-2007 van 13 november 2007 (gemeente Zwolle) ten aanzien van de klachtprocedure het volgende heeft overwogen en ook een aanbeveling heeft gedaan.

“Tegen een kwijtscheldingsbesluit staat ingevolge de Invorderingswet bezwaar en beroep open in de zin van artikel 1:5, tweede lid van de Awb: ‘het gebruik maken van de ingevolge een wettelijk voorschrift bestaande bevoegdheid, voorziening tegen een besluit te vragen bij een ander bestuursorgaan dan hetwelk het besluit heeft genomen.’ Er is derhalve sprake van

administratief beroep en niet van beroep op de (onafhankelijke) administratieve rechter. Tegen de uitspraak van het college van B&W op het beroep staat daarom verder geen beroepsmogelijkheid open bij de onafhankelijke rechter. (.....)

In een briefwisseling met de VNG heeft de Nationale ombudsman in juli 2003 (.....) meegedeeld dat van belastingsschuldigen na de afhandeling van het administratief beroep redelijkerwijs niet kan worden geveerd dat zij eerst nog een klacht moeten indienen bij de desbetreffende gemeente aan wie kwijtschelding in twee instanties is verzocht. (.....)"

Daarom heeft de Ombudscommissie de volgende aanbeveling gedaan:

Bij de uitspraak op beroep inzake een verzoek om kwijtschelding vermelden:

Gevolgen beschikking

Met deze uitspraak is de procedure afgerond en staat de beslissing vast. Verdere beroepsmogelijkheden staan niet voor u open. Als u een klacht heeft over de afhandeling van uw beroepschrift, kunt u zich richten tot de Overijsselse Ombudsman."

De Ombudscommissie merkt hier echter op dat tijdens de behandeling van het kwijtscheldingsverzoek van verzoekers dit oordeel nog niet was uitgebracht. De Ombudscommissie gaat er daarom vanuit dat dit de reden is waarom bovenstaande nog niet is vermeld in de beslissing van 4 september 2007 op het beroep van verzoekers.

Oordeel van de Ombudscommissie

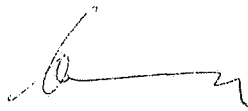
Op grond van vorenstaande overwegingen komt de Ombudscommissie tot het volgende oordeel.

De onderzochte gedraging van de gemeente is ten aanzien van:

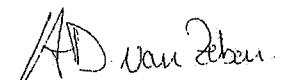
* het motiveringsvereiste: niet behoorlijk.

Voor het overige is de klacht ongegrond.

Aldus vastgesteld door de Overijsselse Ombudscommissie op 24 september 2008.

Mr. A. Lunenburg

M. Snijder mpm

mw. mr. A.D. van Zeben

